

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadst.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Potreba organizacije jugoslovanskih časnikarjev.

Na shodu slovenskih časnikarjev v Plznji poročal — mesto g. A. Gabračeka — gosp. Fran Govékar.

„Ustredni svaz slovanskih novinárův“ me je bil p zval, naj prevzamem za V. shod v Plznji poročilo o potrebi organizacije jugoslovanskih časnikarjev. Temu pozivu sem se drage volje odzval ter sprejel nalogo, da poročam na V. shodu o potrebi enotne organizacije za Slovence, Hrvate in Srbe skupno. Namen je bil dober! Ako upoštevamo razmere, ki vladajo med slovenskimi časnikarji, dalje razmere med Hrvati in Srbi, prihajamo nehoté do pomislekov, ali je mogoče ustanoviti jedno društvo za Slovence, drugo za Hrvate, tretje za Srbe, in kar vsiljuje se misel: otresimo se vseh težav s tem, da ustanovimo jedno društvo za ves slovanski jug! To društvo bo močno, v njega okrilju bodo najbolje zavarovani materijalni in moralni interesi členov in vsega stanu v obče — in kar je glavno: v okrilju tega velikega društva zgubi svojo ost ves oni antagonizem, ki ločuje razne slovanske časnikarje, ki ločuje Hrvate in Srbe. V takem društvu bi bili združeni časnikarji, ki delujejo pod različnimi zastavami, ali vez tega društva bi polagoma le blagodejno vplivala na medsebojno občevanje, kar bi imelo gotovo prav dobrih posledic tudi v časopisju samem.

To so bili gotovo plameniti nagibi, ki so vspodbujali na ustanovitev ene same organizacije za slovanski jug. — Toda prišlo je drugače.

Moja naloga, da bi poročal o potrebi organizacije jugoslovanskih časnikarjev, je gotovo lepa in celó hvaležna, kajti ta misel se da prekrasno utemeljevati, — toda srce mi je govorilo, da bi bilo še veliko lepše, ako bi prišli na V. shod v Plznji že — združeni ter bi tako kar odpadlo vse tisto hvaležao utemeljevanje o potrebi take organizacije. — Zato sem bil sklenil, pozvati za letošnje Velikonočne praznike v Trst ali na Reko vse slovanske, hrvatske in srbske tovariše, da ustanovimo vsi vkup eno samo društvo. Toda, predno sem napravil takorsak, sem hotel izvedeti mnenje vsaj ljubljanskih kolegov brez ozira na politično barvo, in pozval sem jih na sestanek 25. marca v

»Mestnem domu«. V svojem vabilu sem razložil na kratko namen sestanka. — Moje vabilo je došlo deloma prepozno, deloma pa ni našlo zaželjenega odmeva. Skratka: sestanka niti bilo ni! Toda izvedel sem dovolj, namreč, da na ljubljanske tovariše se mi ni nič zanašati. Zato sem sklenil, izvršiti le dano mi nalogo, da poročam v Plznji o potrebi organizacije jugoslovanskih časnikarjev, a izvršitev prepustiti drugim rokam in za poznejšo ugodno š. dobo.

Dne 23. aprila me je pa presenetil ljubljanski »Slovenec« prejš jega dne s poročilom, da je bil v Ljubljani 22. aprila shod »krščanski misleč časnikarjev«, ki so sklenili, ustanoviti: »Jugoslovansko časnikarsko društvo«. Ime in namen društva povsem po mojem prej omenjenem pismu na ljubljanske tovariše!

Ustanovitev tega društva je prekrizala moj račun ter onemogočila poročilo o potrebi organizacije jugoslovanskih časnikarjev. Ako je društvo že tu, ni več mogoče govoriti o potrebi organizacije...! Toda to ljubljansko društvo zopet ni tako, kakoršno smo imeli pred očmi, ker so bili povabljeni in imajo pristop le tovariši ene političke struje, t. j. tisti, ki imajo spričevalo, da so... »krščanski misleči«. Kaj pa z vsemi ostalimi, ki nikdar ne dobimo takega spričevala? Ali naj bomo brez društva ter zunaj »Osrednje zveze«?!

Računaje za dejstvom, da so v Ljubljani ustanovili 22. aprila »Jugoslovansko časnikarsko društvo« ter so mi tako vzeli ime in namen društva, katero naj bi še le priporočal na shodu v Plznji, upoštevaje tudi okolnost, da je pristop v to novo društvo omejen le na »krščanski misleči«, mi pač ni ostalo drugega, nego opustiti prevzeto poročilo v prvotnem zmišlu ter pospešiti ustanovitev društva, ki združi v svojem okrilju vse tovariše, kateri so bodisi kar izključeni iz društva »krščanski mislečih«, ali pa sploh nočejo pristopiti društvu z določeno političko barvo.

Na hitro roko sem povabil z okrožno vse tovariše in pisatelje, katerih nikdo ni bil povabljen na shod »krščanski mislečih«, na sestanek 7. maja zvečer v »Narodni dom«. Odzvalo se jih je 36; razni drugi gospodje so izjavili, da sicer ne morejo priti, ali pristopijo društvu, kakor se ustanovi na tem sestanku. — Po jako obsežni in stvarni razpravi se je sklenilo soglasno, ustanoviti dru-

obraz, ko se je ves izmučen vrnil zvečer domov in ga je sivolasa mati vsprejela tako ljubezljivo, tako skrbno, kakor bi ga ne mogel nikdo drugi. Očeta svojega je komaj poznal, ko mu je umrl in zato je toliko bolj ljubil mater.

A danes mu je ostal obraz mračen in otožen, nekako boječe se je tu pa tam ozrl v mater.

»Kaj pa ti je, Ivane, da si tako otožen?« — ga je vprašala ta čez nekaj časa.

»Oh, mamica, iz službe so me vrgli, ker sem branil nekega sodruge, ki je rekel par opravičenih besed proti gospodarju. In sedaj ne vem, ali mi bo mogoče kmalu dobiti kje dela in zaslužka, da preživim vs in sebe?« In o teh besedah je privzdignil sklonjeno glavo in je vprašajoče zrl v mater.

»Moj Bog, moj Bog«, je tarnala mati, »kako so ljudje neusmiljeni. Pa potolaži se, Ivan, se že vse obrne na bolje«. Vstala je in jela bežati sinu črne kodre, ki so mu krili potno čelo. »Bog je še v nebesih in naju ne zapusti«.

Ivan se je sicer malo razvedril, a v dušo mu je jela legati nesrečna skrb pred prihodnostjo... pred bedo...

Drugo jutro se je Ivan na vse zgodaj napotil izkat službe. Trkal je tu in tam, a povsodi mu je bilo delo odklonjeno.

»Imate spričevala?« — so ga vpraševali.

štvo za časnikarje in pisatelje, toda le za Slovence, pod imenom: »Slovensko časnikarsko in pisateljsko društvo«.

Temeljito so se razpravljali razlogi, ki govore za skupno društvo časnikarjev in pisateljev; in naglašala se je možnost, da se spoji s tem novim društvom dosedanje »Pisateljsko podporno društvo«. Ker pa imajo Hrvate svoje pisateljsko društvo, ker na tem sestanku sploh ni bilo nobenega Hrvata ter sploh ni še najmanjšega pojava, da bi Hrvate želeli skupnega društva z nami Slovenci, zato je soglasno obveljalo mnenje, da ustanovimo Slovenci samostojno društvo ter se bratom Hrvatom ne vsiljujemo. — Izvoljen je bil tudi odbor petorice gospodov, ki imajo preskrbeti po češkem vzorec pravila ter predložiti jih ministerstvu v potrjenje. — Že na vsatanovnem shodu je bilo sklenjeno, da novo društvo pristopi »Osrednji zvezi slovanskih časnikarjev«. — Pravila so izdelana, ali ne še potrjena. Društvo začne delovati še tekom letšnjega leta.

Namesto poročila o potrebi organizacije jugoslovanskih časnikarjev mi je torej poročati V. shodu v Plznji, da se je ustanovilo v Ljubljani 22. aprila »Jugoslovansko časnikarsko društvo«, ki hoče združiti pod svojo zastavo le »krščanski misleči«. — 7. maja pa se je ustanovilo »Slovensko časnikarsko in pisateljsko društvo«, ki ne naglašá nikake političke barve, marveč hoče biti le stanovska organizacija po intencijah dosedanjih shodov in naše »Osrednje zveze«.

Temu suhemu poročilu nimam dodati ničesar več. Prosim le, da slavni V. shod slovanskih časnikarjev v Plznji sprejme to poročilo na znanje z željo, naj bi se čim prej organizovali tudi naši hrvatski in srbski tovariši ter združeni pristopili v »Osrednjo zvezo«, to vrhovno pokroviteljico vsega slovanskega časnikarstva in njega nevtrudnih delavcev.

Dogodki na Hrvatskem.

»Naša Sloga« opaža:

»Prosvetljeni svet se čudom čudi, kako more en sam človek, ali: kako se more radi enega človeka... nečloveka žrtvovati en cel narod?!« — Reški »Novi list« pa meni, da temu ni kriv samo ban Khuen-Hedervary,

»Da, imam jih«, je odgovarjal Ivan in jih kazal.

Na zadnjem listu pa je bil zapisan vzrok, zakaj je moral v tovarni iz službe. Tako prezirljivo so ga pogledavali in mu dejali: »Nimamo dela za vas, poiščite si ga drugje!« S temi besedami so mu kazali vrata.

Ubogi Ivan pa je hodil ves dan s težkim srcem in z žalostjo v duši od tovarne do tovarne, pravil, da ima mater, katero mora preživljati, a hladno so ga odslavljali povsod.

Zvečer pa se je skoraj bal iti domov in povedati sivolasi mamici, da ni dobil dela.

Od tedaj se je naselila pri Ivanu in njegovih materi neusmiljena žena bledih lic, vdratih oči: beda. Mati je jela šivati, da bi s tem kaj zaslužila. A komaj, komaj sta z Ivanom izhajala s tem.

Na zimo pa je mati zbolela. Huje in huje jej je bilo. Ivan ni bil še dobil službe in ni vedel, kaj bi počel. Zdjaj to, zdjaj ono je izgnilo iz stanovanja in je moral v zastavljalnico, da je bilo možno kupiti vsaj najpotrebnejšega.

Slednjč pa ni bilo ničesa več, kar bi se dalo zastaviti. Ivanu in bolni njegovi materi je pretil brat smrti — glad.

Nekega dne je Ivan izvedel, da v novi tovarni v predmestju potrebujejo delavcev. Napotil se je tja; morda ga vsprejmejo. A zopet nič — odslovili so ga brezsrčno.

ampak da so krivi v prvi vrsti in v glavnem onih 40, ki bi imeli zastopati hrvatski narod v skupni zbornici v Budimpešti. Podlost sodno proglašene lopova in onih 40 od naroda mrženih prodancev so zares čudni pojavi, ali mi vidimo — pravi reški »Novi list« — istočasno tudi jako sramotno dejstvo: da ob tolikem lopovstvu, ob tolikem klanju naroda, ob tolikem barbarskem tiranstvu — med tisoči in tisoči hrvatskih uradnikov, sodnih, upravnih, šolskih in raznih drugih, ni bilo uiti enega, ki bi se iz lastne volje odpovedal sramotni službi, marveč sodeljujejo vsi na zatiranju hrvatske zavesti. To je krvava rana.

Tudi goriški Slovenci sklicujejo za dan 7. junija manifestacijski shod na dvorišče »Kmetijske zadruge« v Št. Petru pri Gorici.

Politično društvo »Sloga« sklicuje namreč javen občni »bor, katerega se bodo mogli udeležiti tudi nedruštveniki. V oklicu je rečeno, da v tako važnem trenutku treba pozabiti na domači prepir. S tem je rečeno, da so vabljeni na shod rodoljubi brez razlike strank. Ali nedruštveniki oziroma vabljeni gostje, ki bi hoteli govoriti na shodu, se morajo oglasiti pri društvenem predsedništvu.

Iz oficijelnega poročila, ki je razpošilja ogerski korespondenčni biró o zadnjih dogodkih v Zagrebu, je tudi razvidna vsa resnost položaja na Hrvatskem.

Demonstracije so se ponavljale tudi v ponedeljek.

Tu je pripoznano, da so se udeleževali demonstracij tudi viši sloji družbe zagrebske, da vojaštvo ni bilo kos razjarjenemu narodu, da se je moral isto pomnožiti in da je bilo mnogo oseb ranjenih in zaprtih. Isto poročilo govori sicer na mnogih mestih o »nedoraslih dečakih«, ali to prizadevanje, da bi se nekoliko potajila resnost dogodkov, se kaže le smešno in neslano v paraleli z drugimi priznanji v istem poročilu in pa s privatnimi poročili v raznih nemških listih, ki povdarjajo, da so se v nedeljo po noči in v ponedeljek vršili v Zagrebu prvi pravcati populni boji. Množica da je grezno sramotila bana. Na tako imenovanem »narodnem kazinu«, zbirališču madjarov, na stanovanju raznih državnih uradnikov in kolovodij vladne

Obupaniam srcem je stopal Ivan iz pisarne šefa tovarne. Šel je po hodniku in zapazil na obešalu eleganten, nov plašč. V glavo mu je šinila misel: »Kaj, ko bi...?«

A vstrašil se je že misli same. Nauki mamice iz davne mladosti so se mu vrnili v spomin in ga svarili pred zločinom. Tema se mu je delala pred očmi od slabosti. »Od kod naj vzame denar, da kupi vsaj za danes kruha?«

Ivan je omahoval. Neusmiljenost ljudi in glad sta bila prevelika. Ozrl se je okoli, vzletel trepetaje plašč in odhitel na ulico.

Ni bil še daleč ko je začul za sabo oster, grozilen glas: »V imenu zakona...« Ob enem mu je nekdo položil težko roko na ramo. Ivan se je ozrl trepetaje in nasproti se mu je zablestela uniforma stražarja. Ivan se skoraj zavedal ni, ko mu je ta zvezal roki in mu velel, naj gre žnjim!

Ljudje so postajali v gručah in gledali Ivana. Nikdo ga ni pogledal, z usmiljenjem nobene pomiljujoče besede ni slišal. »Tat je... Prav se mu godi... Kaj je kradel suknje...?« Take in podobne vzklike je moral slišati ubogi Ivan med potjo do zapore.

Delj časa je bil v preiskovalnem zaporu. Kako mu je mračnost legala v dušo ob mislih na bolno mater! Solze so ga skelele v obeh, a moral jih je skrivati pred drugimi, da se mu niso smejali. Težko,

PODLISTEK.

Strto življenje.

Črtica. — Slavko Vilinsky.

V drugem oddelku kaznilnice, v preiskovalnem zaporu, je zblaznel mlad kaznjeneec. Zvonček pri telefonu v pisarni vodje kaznilnice je pozvonil. »Kaznjeneec številka 27. v preiskovalnem zaporu je nočoj ponoči zblaznel. Danes bi moral nastopiti svojo večmesečno ječo. — Kam z njim?« — je vprašal viši paznik kaznilnice. Ia hladno je odgovoril vodja: »Danes popoldne v opazovalnico z njim! Začasno ni treba drugih odredb«. Zvonček je zopet pozvonil in vodja se je mirno vrnil k svojemu delu.

Tistega dne popoldne pa so dveli blaznega reveža v bolnišnico za umobolne. Ko je zapazil kožijo, ki je čakala pred vratni kaznilnice, so se mu razsvetile oči v mrzličnem ognju, napel je vse moči, da bi raztrgal vezi na rokah in bolesto je vsklikal: »Ne, v ječo jaz ne grem... ne grem...« A par krepkih rok ga je prijelo, potisnili so ga v voz, vrata so se zaprla in kožija je oddrdžala proti bolnišnici za umobolne —

Bilo je leto prej.

V ubožni, a prijazni sobici sedi mati nasproti sinu. Ravnoakar se je vrnil z dela v bližnji tovarni. Vsakokrat se mu je razjasnil

stranke je množica pobila stekla na oknih. Tudi dunajska paročila potrjuje, da je množica z železnimi žicami zaprla dovodne ulice na Jelačićev trg in je bil grozen krohot, ko so se morali močje na konjih vračati. Kako resni so bili dogodki, je razvidno osebno iz dejstva, da je moralo nastopiti tudi vojsštvo topništva (seveda brez topov) in tréna (vozarjev). Celo iz oken so metali kamenje na vojaštvo. Še-le pozno v noč je navstalo pomirjenje.

Vsa ta poročila se v glavnem popolnoma vjemajo z našimi večerajšnjimi vestmi. Le v eni točki se zdi, da naše poročilo ni točno — tam namreč, kjer govori o aretiranju Slovencev. Ali pomisliti treba, da je naš zaupnik v Zagrebu pisal svoje sporočilo takoj po dogodkih v noči med nedeljo in ponedeljkom, o polnoči, v groznem razburjenju in pod utisom najrazličnejših sporočil, katerih resničnosti absolutno ni mogel še le kontrolirati. Sicer pa je to malenkost v velikem okvirju dogodkov.

Štajarski Slovenci za Hrvate.
Po obsežnih poročilih, ki jih priobčujeta ljubljanska dnevnikarja, je še le prav razvidno, kako impozanten je bil v ponedeljek manifestacijski shod štajarskih Slovencev. Vsi govorniki dr. Sernee, dr. Hrašovec, dr. Karlovšek, dr. Kukovec, Hrvat Marušić, socialist Linhart in dr. pozlanec Ferri, so navdušeno a tudi kakor joklena ostrina rezko besedo dajali izraza našemu ogorčenju, a ogromno zbrani narod jim je pritrdjeval poln oduševljenjs. Tudi na tem shodu je sodelovala socialno-demokratska stranka in v nje imenu je govoril sodrug Linhart, ki se je pridružil protestu v vsem obsegu. Govornik je izjavil, da je vsako zatiranje nemoralno. Tudi zgodovina bana Jelačića je eden izmed najzgodovinskejših listov zgodovine. Vedno je bil avstro-ogrski sistem tak, da je zatiral vse narode po istem principu. Govornik je opisoval banovo postopanje proti delavskim stanovom ter utemeljeval protest z razrednega stališča. Vsaka konfiskacija hrvatskih listov tvori sramotilen steber za ogrski sistem.

Ali je sploh mogoče, da je v dvajsetem stoletju na prestolu bana človek z znakom zločinstva, ki spada v kriminal? (Vladni zastopnik protestira. Linhart: Bana je svobodno, da me toži. Naj mu vse to dokažem.) Mi stojimo visoko nad banom.

Govornik se je obrnil zoper one visoke uradnike, ki so zatvorili cesarska vrata pred poslanci, ki zastopajo in morajo zastopati državljane. Govornik je priporočal oster boj zoper šefa avstrijske vlade. Pisanje in govorjenje ne pomaga. Širiti treba prepričanje in pridobivati za boj tudi one, ki padajo na kolena, če zagledajo črnorumeni uniformo.

V tem oziru se je obrnil zoper jugoslovanske poslance. Položaj Hrvatske je ban-težko je poslušal nesramne kletvice in pogovore izprijenih elementov, izgubljenih členov človeške družbe.

In tudi on je bil za večno zaznamovan. Nikdo ga ne bi smatral več za poštenega; še mamica morda dvomi o njem; saj ne ve, da je kradel le zato, da bi kupil kruha...

Po dolgem času je prišel dan razprave. S sklonjeno glavo je stal Ivan pred sodniki in porotniki in odgovarjal na stavljena mu vprašanja.

Po galerijah pa je šumelo ljudstvo in ta šum je bilo čuti, kakor poniževalen smeh... odurne besede...

Branil je Ivana izvrstno mlad odvetnik. A paragrafi ne poznajo bede; več mesecev ostrega zapora so prisodili Ivanu. Par drobnih solz mu je zapolzelo po izsušenem licu, ko je čul svojo obodbo.

Ko se je vrnil v zapor, mu je prišla vest, da mu je dobra mamica umrla. Kakor da bi se ne zavedal, je ostal Ivan nekaj časa molčec, potem pa je jel šepetati nerazumljive besede.

Tisto noč je zblaznel. Prej tako miren in tih, je sedaj besnel, da so ga komaj krotili.

Mesec dni potem je zopet zadonel zvonček telefona v pisarni vodje zapora: »Kaznjence številka 27. je danes v norišnici umrl« — se je glasilo kratko poročilo.

Nikdo ni plakal za njim, nikdo ga ni spremljal k večnemu počitku. Živa duša ni vedela, da je zamrlo mlado življenje, da je beda storila konec izgubljenemu življenju. Strte nade... Strto življenje...

kerot njihove dosedanje politike. Priboriti se mora narodom svoboda. Dokler dolgo bomo le policaji, ne moremo napredovati. Emancipirajmo se od Dunaja, od Koerberja, od Khuena in od birokracije, ki nam je zatvorila vrata k cesarju. In takrat nam zasije zora svobodnega življenja.

Vsprejeti sti bili dve resoluciji. Prva obsoja Khuenov zistem na Hrvatskem in pa — nekvalifikovano postopanje ministerskega predsednika dra. Koerberja. Druga resolucija se ozira na dogodke v Makedoniji in izraža željo, da bi velevlasti, izlasti Avstrija, vplivale na to, da postane Makedonija neodvisna.

Iz Kotora nam pišejo dne 29. m. m.: Danes ob 10. uri so naši glagolaši darovali veliko mašo za pale junake v banovini. Bilo je impozantno. Bila so navzoča razna društva in glasba. Ob 11. in četrť uri se je začel pomikati po mestu velik spreved — gospodov in gospej in naroda iz vseh slojev. Bilo je veličastno. V sprevedu so prepevali rodoljubne pesmi. A vmes je bilo čuti raznih vsklikov na adresu bana Dragotina in — Mongolov.

Potem smo vsi pričakovali prihoda paraika »Wurmbbrand«, s katerim so imeli prispeti naši poslanci. Vsprejem, prirejen tem poslednjim, je bil ravdušne. Godba je svirala »Lepa naša domovina«. Potem smo ob koračnicah koračili v mesto. Okolo poludne smo se razšli. Naše vrle Hrvatice so se bile dogovorile, da odrežejo madjarski rep na zastavi »Wurmbbrand«, ali bilo jim je preprečeno. Živeli Slovenci in hvala na pomoči v bratski slogi!

Predvečerajšnjim so se zbrali v Zagrebu hrvatski opozicijski poslanci na posvetovanje, da li naj pri cesarju zaprosijo za avdijenco. Z ozirom na to, da cesar ni vsprejel tostranskih jugoslovanskih poslancev, pa so sklenili, da ne zaprosijo avdijence, ker jim brzokone ne bi bila dovoljena.

Istega dne popoldne je bila v uredništvu »Obzora« aretirana urednica Fuzić, znana pod imenom »Zagorka«. Z Dunaja pa poročajo, da je bil tamkaj aretirani pisatelj Marjanović, katerega se obdolžuje, da je po Hrvatskem razširjeval revolucijonarne proglose.

Dunajski listi javljajo, da je bil te dni vsprejet od cesarja korni poveljnik 13. kora FZM Klobus. Tudi dunajski dopisnik reškega »Novega lista« potrjuje to vest in dodaja, da sta cesar in Klobus govorila o stanju na Hrvatskem ter da je Klobus dovolj natančno poročal cesarju o dogodkih na Hrvatskem.

O dogodkih na Hrvatskem piše jako obširno tudi hrvatski dnevnik v New-Yorku »Naredni list«, ki tozadevni članek tako-le zaključuje: »Da, ... Hrvat je bil vedno golobje nravi, a je tudi sedaj. Ako bi se taka zločinska duša pojavila v drugem narodu, bi bila že davno. A mi Hrvatje? Mi trpimo v vednem upanju, da bo boljše, medtem ko nam tujec na tihem nastavlja nož na vrat in trga srce iz prs.«

Zborovanje „Zaveze“

Letošnje zborovanje »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« vršilo se je o binkoštnih praznikih v Brežicah na Štajerskem. To mesto je »Zaveza« izbrala za to, da bi mogli tudi učitelji iz Hrvatske priti na zborovanje, ker pa se vsled sedanjih razmer ni moglo zgoditi. Na zborovanju delegacij prečital je tajnik, gosp. Časnik, temeljito sestavljeno poročilo, iz katerega je razvidno, da šteje »Zaveza« sedaj 33 društev s 1568 pravimi, 56 podpornimi in 55 častnimi, torej skupaj s 1679 členi.

Poročilo pa trdi, da je faktično število členov še večje, ker posamična društva utajujejo nekatere člene. Naznanilo, da je vodstvo »Učiteljskega tovariša« poverilo uredništvo g. E. Ganglu, bilo je vsprejeto z burnim odobravanjem in klicem »živio Gangl!«. Tudi pri uredništvu »Popotnika« se zgodi sprememba in mesto gospoda Nerata prevzame uredništvo gospod ravnatelj Schveiner.

Vodstvu družbe sv. Cirila in Metodija se je poslala resolucija, da se v odbor za nastavljenje učiteljstva izvoli en zastopnik učiteljstva istotako se je zahtevalo pri »Slov. Šol. Matici«, da imej v odboru tudi učiteljstvo svoj glas. Državnemu zboru se je pred-

ložila prošnja za sklenitev zakona, vsled katerega naj bi si učiteljstvo izvolilo na 6 let svojega zastopnika.

Iz poročila blagajnika, g. Luznarja, je razvidno, da je imela »Zaveza« v minolem upravnem letu dohodkov 1139.73 kron, izdatkov pa 1188.53 kron, torej 48.80 kron primanjkljaja.

V novi upravni odbor sta bili soglasno izvoljeni gg.: Jelenc predsednikom, Časnik tajnikom in Luznar blagajnikom. Odborniki pa: za Kranjsko gg. Bernot, Režek in Šega; za Primorsko gg. Anžlovar, Križman in Brinjec; za Štajersko gg. Brinar, Strmšek in Gradišnik.

O raznih nasvetih in predlogih so med drugimi govoril g. Jakše o akciji za osnutje rezervnega fonda in duhovnik - vodja ljudske šole v Kastvu, g. Butković o učiteljskih plačah. Isti je dejal, da učiteljstvo bolj zasluži dobro plačo, nego ministri. Učitelj na ljudski šoli je težje biti, nego profesor na univerzi. Predlagal je, naj bi vsa avstrijska učiteljska društva stopila v zvezo med seboj, da se doseže jednaka plača v vseh kronovinah. — G. Gangl je na to pojašnjeval, da se je to že zgodilo leta 1898. na Dunaju a brez vspeha.

Zvečer je bil koncert, na katerem je vzbujala frenetično ploskanje posebno pesem »Slovenec in Hrvat«. Predmet ovacij je bil ta večer duhovnik učitelj Butković.

V nedeljo zjutraj vršilo se je glavno zborovanje »Zaveze«. Po običajnih pozdravih in odzdravih poročali so: g. Urbančič o gmotnih in pravnih razmerah goriškega učiteljstva, g. Gangl o pravnem zastopništvu učiteljstva in g. Lapajne o slovenskem meščanskem šolstvu.

Na banketu, ki se je vršil po zborovanju in katerega se je udeležilo do 200 oseb, govorile so se razne nspitnice in sveda predvsem in na prvem mestu napitnica na Nj. Vel. Frana Josipa I. cesarja avstrijskega in apostolskega kralja ogrskega —

Politični pregled.

V Trstu, 3. junija 1903.

Zjedinenje čeških državnih poslancev. Iz dežel češke krone je došla že pred nekollko dnevi prevesela vest: vsi češki poslanci se združijo v skupno parlamentarno organizacijo in sicer na sledečih temeljih:

1. Skupinam, zastopanim v državnem zboru, je zajamčiti popolno svobodo o potezanju za mandate na eventualnih prihodnjih volitvah.
2. izvoljeni poslanci so eo ipso brezizjemno člani kluba.
3. v posamičnih skupinah se zajedati po razmerju glasov zastopstvo v predsedništvu, v parlamentarni komisiji in v odsekih.
4. klubnim členom se zagotavlja svoboda na glasovanju, izražanju mnenj in zastopanju stališča v gospodarskih, cerkvenih in verskih vprašanjih.
5. nasprotno pa so člani dolžni in obvezani, p o k o r i t i s e klubnim sklepom v taktičnih, narodnostnih, jezikovnih, avtonomnih in političnih vprašanjih.
6. na tej podlagi izdelana pravila izroči klub narodu v sankcijo.
7. pravila se tičejo skupin češkega naroda, ki so sedaj v drž. zboru zastopane.
8. za stališče poslancev v deželnih zborih nimajo posledic.

Radostni smo in milo nam je pri duši. Čehi, ki so vendar za nekoliko desetletij pred nami v svojem razvoju, občutijo potrebo koncentracije sil in zloznega odpora proti vladajočemu zistemu v prvi vrsti. Čehi so pač politično zrel narod. Zrelost naroda se kaže pač najbolj v razumnem postopanju za obrambo skupne ekzistence, a take obrambe prva dolžnost je, da zna videti, kje je nevarnost? Koliko časa pa bomo mi Slovenci ostajali dolžni dokaz, da dozorevamo politički?! Ali hočemo za večno nuditi svetu tužne prizore svoje nezrelosti?! Kajti le nezrelost je, ako se razcepjamo tudi tam, kjer bi se morali skupno braniti!

Sedaj — po izgledu, ki nam ga dajejo zreleji Čehi — navstaja slovenskim državnim poslancem nujna domovinska dolžnost, da začno razmišljati o tem, da-li bi se tudi oni ne mogli združiti v edinstven klub na sledečih temeljih?! In če bi oni bili mnenja, da ni možno, pride vrsta na naš narod, da jim on pove svoje mnenje!

Avstro-ogrski in Italiji. Demonstracije proti Avstro-Ogeraki po Italiji nadaljujejo. Iz raznih večih mest prihajajo po-

ročila o takih izgrelih. Več nego umevno je — zato ne treba pripovedovati vzroka temu — da se italijanska vlada postavlja v parlamentu dozdevno na korektno stališče, češ: da ne more ničesar storiti radi dogodkov v Inomostu, ker se ne sme umešavati v notranje stvari druge države. Očitno pred svetom italijanska vlada ne more drugače. Ali onemu, ki ne gleda samo na pozorišče v parlamentu, ampak mu sega oko tudi nekoliko dalje, za kulise ne more biti težko pogoditi, da je stališče oficijelnih krogov Italije nasproti demonstracijam proti Avstro-Ogeraki, povsem drugačno. Ne le da so oficijelni krogi se svojim srcom in s svojim mišljenjem in svojimi željami na strani demonstrantov, ampak tudi njih izjave v oficijoznih listih so take, da zveni iz njih soglašanje z demonstracijami, da jih morejo vodje tega gibanja umevati le kakor — vspehuju.

Tako piše na pr. oficijozni »Capitan Fracassa«, da javno mnenje Italije je jedino v sodbi, da so »velikodušni pojavi neodrešenim bratom v priloge povsem opravičeni. — Oficijozno glasilo se kar srda na tiste italijanske liste, ki so obojali proti-avstrijske demonstracije ter izraža svojo sočutje do bratov, »ki so bili v Inomostu tako sramotno zlostavljeni.« »Capitan Fracassa« piše dalje: »Klasični irredentizem ne obstoji več. Vendar bodo Italijani narodne pravice svojih bratov onstran meje vsikdar podpirali v imenu pravice in z vsem srcem. Italija hoče zvesto čuvati zvezo, ali Avstrija se mora izogibati temu, da italijansko vlado in vladne stranke, ki zastopajo trozvezo, peha v nerazrešljiv spor s čutstvi naroda. V to treba le pravičnosti in vse se završi dobro.«

Potem zaključuje, da je to njegovo (lista) umevanje položaja. Vlada da ni v nobeni zvezi s to izjavo in list bi jo bil napisal tudi če bi jo prijatelji lista ne odobraval.

Torej »prijatelji« odobrujejo. A kdo so ti prijatelji? Nu — vladni krogi!

Predno reagiramo s par besedami na ta izvajanja italijanskega oficijoznega glasila, moramo izjaviti, da mi nismo med tistimi, ki načeloma obsojajo take manifestacije sočutja do sokravnih bratov, ako ti žive v drugi državi. Naroda ni možno deliti kakor kako njivo ali senožet, da se potem en del prepušča drugim v last. Kar spaja kri, ne more ločiti človeška volja. Zato umejemo v polni meri, ako se italijanska javnost razburja radi dogodkov v Inomostu.

Tudi proti pogojem, ki jih stavlja italijansko oficijozno glasilo Avstro-Ogeraki, ako hoče ta poslednja, da se zveza z Italijo ohrani, nimamo prigovora z načelnega stališča. Nikdo ne more oporekati trditvi, da zavezništvo med dvema državama ni možno, ako ena zaveznic sili vlado druge zaveznice v nasprotje s čutili naroda. Časi so dan danes taki, da dvori, ali vladarske hiše same — brez vsacega ozira na mišljenje in čustvovanje državljanov — ne morejo več sklepati trajno-trdnih zvez. In sveta resnica je, kar piše »Capitan Fracassa«: pravičnosti treba ko se določa razmerje med državami.

Kar rečeno glasilo zahteva od Avstrije, je opravičeno. Ali krogi v Italiji ne bi smeli pozabiti na načelo: kakor ti meni, tako jaz tebi! Tudi mi smemo zahtevati od italijanske vlade, naj radi zveze z Italijo — ne silinaše vlade v nasprotje s čutili — ogromne večine avstrijskih državljanov na jugu!!

A da se to faktično dogaja od strani italijanske vlade — to je javna tajna. O da: pravičnosti treba. Mi nočemo — da si bi bilo zelo vablivo — raziskovati tu, v koliko so italijanske pretenzije v naši državi opravičene se stališča pravičnosti. Ali to moramo že povedati, da pravičnosti smemo zahtevati tudi mi Slovani na jugu monarhije! In dokler Italijani ne pripoznajo naše pravice, govore le v imenu krivice in ne smejo govoriti v imenu pravičnosti! Tudi mi, ki sestavljamo večino države, imamo svoje čustvovanje, katero treba spoštovati. In mi bomo vsaki politični zvezi, ki žali naše čustvovanje in ubija naš narodni interes ter stavlja našo narodno ekzistenco v nevarnost, nasprotovali dosledno in z vso odločnostjo. Nikdo ne more zahtevati od nas, da bi mi svojo nacionalno ekzistenco pokladali na žrtvenik političnih zvez.

To bodi povedano tudi na adresu »Neue Freie Presse«, ki v večerajšnjem svojem izdaju ne ve svetovati naši vladi nič drugega, nego da jej daja usodni nasvet, da naj

nbija svoje lastne slovanske državljanke na jugu v ta namen, da se ohrani dobro razmerje med Italijo in Avstro-Ogrsko. Pravi namreč, da so borbe avstrijskih Italijanov s Slovenci in Hrvati vzbudile v Italiji iskreno sočutje do prvih! Osti te apostrofe ni težko umeti. Ali usodno bi moglo postati tudi za Italijane same, ako bo italijanska vlada dalje silila avstrijsko vlado v energijo v zmislu te apostrofe. Italijani, ako nočejo, da jih bo kedaj glava bolela po njih dose-danjih tovarišijah, naj se čuvajo svojih prijateljev tudi tedaj, ko jim prihajajo s »prijateljskimi« nasmehi! Ali so Italijani res tako kratkovidni, da ne vidijo, zakaj jih Nemci silijo v borbo s Hrvati in Slovenci in kako hočejo doseči dvojno: ne le to, da bi odvrnili italijansko pozornost od nemških aspiracij do naših zemelj, ampak po vrhu tudi še to, da bi jim na delu Italijani sami šli na roko s tem, da bi oni odstranili in uničili, kar je nemškemu valu, sililemu na Vzhod, najbolj na potu: Slovanstvo ob Adriji.

To poglavje — infiltriranje nemštva v v naših krajih — je jako poučno in ve-aktuelno. Zato hočemo podati jutri nekoliko novih izjav iz lista »Corriere della Sera«.

Irredentistične demonstracije v Italiji. Včeraj so laški visokošolci prirejali velike demonstracije v Florenci. Moralo je posredovati vojaštvo, ki je razpršilo demonstrante, kateri pa so se zopet zbrali na drugi točki mesta, kar se je večkrat ponavljalo. Aretiranih je bilo 20 demonstrantov.

Tudi v Neapolju so bile včeraj velike irredentistične demonstracije, katerih se je udeležilo kakih 2000 visokošolcev. Redarstvo ni motilo tu protiaustrijskih demonstracij.

V Rimu je vsled irredentističnih protiaustrijskih demonstracij, ki so se vršile te dni, izdan manifest, ki prepoveduje shajanja, sprevede in koncerte.

Dogodki na Balkanu. Iz drinopoljskega vilajeta prihajajo sledeče oficijozne vesti.

Dne 26. maja bil je v gorovju Kokordan Bair, blizu vasi Kovčas, trdovraten boj med tremi ustaškimi četami in turškimi vojaki; ustaši so bili premagani in so pobegnili in pustili na bojišču 8 ubitih, Turki pa so v tem boju izgubili 5 ubitih. Ustaši so te dni naskočili turško vas Kadiköj. V boju je bilo ubitih 5 Turkov in 1 Bolgar. V vasi Sarakina so ustaši ulovili Grka Nika Albantisa in zahtevali zanj 300 turških frankov odškodnine. Ker pa ista ni dospela v določene čas, so ustaši Albantisa ubili. Nadalje je bil med ustaši in Turki dne 29. maja boj blizu Debriča (vilajet Solun). Turške oblasti so našle mnogo dinamita in drugih razstreljivih snovi v Koptülü, Velezu in drugih krajih. Nadalje so oblasti na bolgarsko-turški meji zaplenile tudi mnogo orožja.

Porta je ruskemu in avstro-ogrskemu poslanstvu sporočila, da mnogo bolgarskih učiteljev in duhovnikov podpira ustajo.

Tržaške vesti

Vodstvo jugoslovanske socijalnodemokratske stranke nas je obvestilo, da priredi v nedeljo v Nabrežini velik prestežni shod radi madjarskega nasilja na Hrvatskem. Vabljene so vsi Slovenci brez razlike političnega mišljenja, sosebno oni iz Trsta. Ti se popeljejo lahko z zabavnim vlakom ob 2. uri 25 m. popoldne. Shod se bo vršil na dvorišču gostilne gospoda Tanceta. Začetek ob 4. uri popoldne.

Ponovno posvarilo. Iz Zadra poročajo tukajšnjim italijanskim listom, da so tam neki vojaki dajali duška svojim čutilom radi dogodkov na Hrvatskem, a da so v to ime ob enem sovražno vsklikali proti Italijanom.

Mi ne vemo, je-li kaj in koliko je resnice na tem. Na vsaki način pa se nam vidi potrebno, da vnovič posvarimo naše ljudi, naj se ne pušajo zavajati od nekogar (ni od drugih, ni od lastnega temperamenta). Kajti niso naši prijatelji oni, ki bi hoteli, da se ogorčenje proti Madjarom in njihovemu hlapcu in biriču Khuenu navede na druge struge in da dobi duška na drugo stran. Radi dogodkov na Hrvatskem nam je delati račune le z Madjari in njihovim hlapcem in biričem Khuen-Hedervaryjem in z nikomur drugim.

Danes so simpatije vsega poštenega in civiliziranega sveta na naši strani. Z demonstracijami na nepravdo adresu pa bi zapravili lahko te simpatije in bi ob enem dovolili duška

onim, ki so krivi. Radi dogodkov na Hrvatskem moramo vsi Slovani poznati eden edini cilj: doli z madjarskim zistemom in doli z nasilnikom!

Izgnubljeno. Neka uboga žena je izgubila 60 kron na potu od Piazza Nuova (trg Gadola) do Zanettijeve lekarne. Kdor jih je našel, naj jih prinese v naše uredništvo, kjer dobi 5 gld. nagrade.

Neka gospa je izgubila v tramvaju od Rojana do ulice Conti, oziroma po ulici Porta črna jopič. Kdor ga je našel, naj izvoli prinesiti v naše uredništvo.

Po dolžnosti kronistov beležimo od zaneeljive strani došlo nam vest, da so se minole noči po našem mestu trošili listki, proslavljaljoči Oberdanka kakor mučenika. Na teh listkih da je bil poziv na združenje z Italijo. Podpis na listkih je bil: »Pro Italia irredente!«

Pevsko društvo »Kolo« je prejelo v Ajdovščini sledeča telegrama:

Solkani: Kjer pevec prepeva — radost v srcu odmeva. Zato mi, doma ostali, v duhu radujemo se z Vami. Živeli!

Trst: Želimo Vam dobrega vspeha in vesele zabave.

Društvo krokarjev iz Trsta.

K večeršnjemu poročilu naj še dodamo, da, istotako kakor v Vipavi, je bilo naše »Kolo« tudi v Ajdovščini predmetom občin, izrednih simpatij in da so Ajdovsko-Šturske dame obiskovale vsa društva s krasnimi šopki cvetlic.

Slavnostni odhod je izgledal naravnost kakor kak cvetlični korzo.

Ajdovščina, Šturje in žnjima vsa sodelujoča društva smejo zabeležiti dan prvega junija med najslavnejše dneve svoje zgodovine.

Red, ki je vladal ves dan in vso noč, dokazuje, da smo Slovenci zrel narod in to ne samo po mestih, ampak tudi na deželi.

Mnogoštevilno orožništvo ni niti nastopilo službeno, ker ni bilo potrebe za to.

Sinčiči došli Kolaši in ostali gostje nam poročajo, da so bili o odhodu burno pozdravljeni po obeh županstvih (Ajdovskem in Šturskem), po slavnostnem odseku in po masi domačinov. Hvala iz srca!

Pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« je priredil na binokštni ponedeljek izlet k sv. Ivanu. Na vrtni starega »Narodnega doma« prepeval je, da gre vsa čast zboru kakor tudi pevovodji gospodu J. Kralju.

Rojanski ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je pristopila na dan svoje poroke gospič Margaret Pogačar. Bog jej daj mnogo naslednic!

Društvo »Zvezda« na Dunaju priredi dne 7. junija 1903 Mariaenzerderf (postaja južne železnice Brun-Maria Enzersdorf).

Sestanek in zabava ob 4. uri popoldne v restavraciji »Zum Schottenhof«, Hauptstrasse št. 17. — Slovenski gostje dobro došli!

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 19,0, ob 2. uri popoldne 25,0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759,1. — Danes plima ob 6.11 predp. in ob 5.59 pop.; oseka ob 5.46 predpoldne in ob 4.57 popoldne.

Dražbe premičnin. V četrtek dne 4. junija ob 10. uri predpoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Aequedotto št. 61, hišna oprava; na trgu S. Giovanni šte. 5, šivalna stroja; v ulici S. Maurizio šte. 11, ogledalo; v ulici Rossetti šte. 7, ura in ogledalo; v ulici Majolica šte. 8, hišna oprava; v ulici Boschetto št. 1, mehaniška oprema; v ulici della Borsa št. 1, oprema v zalogi; v ulici S. Lucia št. 1, krčmarska oprava; v ulici Piccolomini, platno, mize, železna blagajna in razno.

Vesti iz ostale Primorske

× Glavna letna skupščina družbe sv. Cirila in Metodija za Istro se je vršila v četrtek dne 28. t. m. v Opatiji. Udeležba je bila mnogoštevilna. Zborovanje je otvoril g. drž. poslanec Vekoslav Spinčič s krasnim in navdušenim govorom. Ob velikem odobravanju skupščinarjev je isti gospod prečital pozdravno pismo družbinega pokrovitelja, gospoda dra. Dinka Vitezča, katerega je tudi skupščina od svoje strani brzojavno pozdravila. Poročili tajnika in blagajnika sti bili

vsprejeti odobravanjem. Imovina družbina je znašala dne 31. decembra 1902 K 134,967-16. Za sledeče leto so bili zopet izvoljeni stari člani uprave. Predsednik je zaključil skupščino lepim pozdravnim govorom. Obširneje poročilo o skupščini pride kasneje.

× V Opatiji je bilo od 1. septembra 1902 do vstetega 27. maja 1903 15128 oseb. Od 21. maja pa do vstetega 27. maja je prirastlo 212 oseb. Dne 27. maja je bilo navzočih 928 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* Iz Postojne nam pišejo: Vkljub neugodnemu vremenu je tudi letos, kakor običajno na binokštni ponedeljek, obiskalo našo jamo veliko ljudij, gotovo do 6000. Nadejamo se, da tudi naša velika slavnost dne 14. t. m. ne zaostane. Da bi le bilo ugodno vreme!

* Huda ura je bila na binokšno nedeljo ob 1. uri popoldne v Kranjski gori. Vtila so je strahovita ploha in v kakih desetih minutah je tresčilo ravno v Kranjski gori šestkrat, in sicer trikrat v razne hiše. Pri Križniku je udarila skozi streho, skozi prvo nadstropje v spodnjo sobo, kjer je omamila gospodarja in šla skozi steno ven v zemljo. Pri »hotelu Razor« je udarila ob oglo hiše, ubila eno šipo in pri vodnjaku v zemljo, kjer je naredila veliko jamo. Pri Rabiču je ubila enega prešiča v hlevu. — Poleg tega je še dva brzajavna droga zadela. Hvala Bogu, da ni nastal požar!

* O nastopnem nečutenem dogodku pripovedujejo ljubljanski listi:

Na ljubljanski južni kolodvor je prišel predsinčnjim odvetniški koncipijent dr. Pegan s soprogo. Ker pa je dr. Pegan nekoliko podobna onemu hrvatskemu novinarju Sirovatki, ki uživa sedaj zlato svobodo v Benetkah, plemeniti ban Khuen pa bi ga rad dobil v svoje — neplemenite roke, in ker je nekdo zaklical »Živela Hrvatska«, so policijski organi prijeli dra. Pegana in ga odveli v stražnico. Deželnovladnemu ofic. Schweizerju in vladnemu detektivu Kosu se je menda že sanjalo, da sta dobila tudi iskanega Sirovatko in da dobita še kakov red od Njegove madjarske krutosti, bana Khuena. Seveda bi jima dostojni ljudje ne čestitali na odlikovanju od take strani. Ali — es hat nicht sollen sein. Prsa ognjevitihi policijskih organov ne dobe dekoracij, pač pa jim je ostala blamaža, ker dr. Pegan se je kmalu legitimiral. Če tudi deželna vlada ne more svojih organov priporočiti v odlikovanje, pa je vendar uje dolžnost, da užaljenemu da dolžno zadoščenje, če ne bo mislil svet, da je grof Khuen tudi deželni predsednik na Kranjskem.

Jako umestno pripominja »Slovenski Narod«, da ta slučaj živo kaže, kako nasprotje je med besedami ministerskega predsednika Koerberja in med dejanji deželnovladnih policijskih organov v Ljubljani. Ministerski predsednik pl. Koerber je v parlamentu slovesno izjavil, da se zaradi izdanja in razpošiljanja znanih hrvatskih oklicev proti nikomur ne postop, deželnovladni policijski organi pa love z vneemo in vztrajnostjo g. Sirovatko, ki ga je hrvatska vlada obdolžila, da je dotične oklice razposlal.

Brzojavna poročila.

Strelna v cerkvi.

BRNO 3. (B.) Minolo nedeljo popoldne je navetela nad vasjo Altendorf grozna nevihta. Vsa šolska mladina je bila v isti čas zbrana v cerkvi na izpraševanju iz verouka. Strelna je ubila eno deklico, 6 njih pa je poškodovala. Poškodovana sta tudi streha in notranjost cerkve. Prejšnjega dne pa je strelna ubila v Prasklicu dva delavca, ki sta delala na gradnji nekega novega skednja.

Povodnji v Ameriki.

NEW-YPRK 2. (B) Glasom brzojavke iz Kansas City se škoda, provzročena po poplavi tamošnjega ozemlja, ceni na 15 do 25 milijonov dolarjev.

Iz Keokuka (Iova) javljajo: Južno od Keokuka je ozemlje kacic 600 kvadratnih milj pod vodo. Položaj je grozen, ker mnogim, ki so v nevarnosti, ni možno pomagati.

Novi pisarniški ravnatelj na deželnem sodišču v Trstu.

DUNAJ 3. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Ministerski predsednik kakor voditelj ministerstva za pravosodje je imenoval višega pisarniškega predstojnika na trgovinskem in pomorskem sodišču, Karola Deverta a pisarniškim ravnateljem deželnega sodišča v Trstu.

Velik požar.

NEAPELJ 3. (B.) Sinoči je v poslopju tukajšnje zastavljalnice navstal požar. Na gašenju so sodelovali gasilci, oblasti in vojniki. Zaloga dragotin je uničena. Trud je obrnen v to, da se požar ne razširi na državni arhiv. Na gašenju je presrečilo pet gasilcev: 2 sta težko, trije pa lahko ranjeni.

NEAPELJ 3. (B.) Požar v tukajšaji zastavljalnici je sicer lokaliziran, ali razsaja dalje z veliko silo. Nunski samostan in bližnje hiše so se morale izprazniti in so se o tem godili strašni prizori. Eden poškodovanih gasilcev je umrl. Stanje dveh drugih je zelo resno. Marki Sarmiento je zašel med dve brizgalki in je bil ubit na grozen način. Kakor cenijo listi, znaša škoda 11 milijonov lir.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijski lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijski lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Svoji k svojim!
 ZALOGA
pohištva
 dobro poznano
 tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
 vpisane zadruge z omejenim poročtvom
 prej Anton Černigoj
 Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
 št. 1. hiša Marenzi.
 Največja tovarna pohištva primorske dežele.
 Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
 v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
 peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-
 dern sestav. Konkurenčne cene.
 Album pohištva brezplačno.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
 ulica Tesa št. 25. A.
 (v lastni hiši.)
 ZALOGA:
 Piazza Rosario (šolsko poslopje).
 Cene, da se ni bati nikake konkurence.
 Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
 po posebnih načrtih.
 Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Najvažneje za peke!
 Z uporabo
Viktoria izvlečka
 (postavno zararovan)
 se zadobi sledeče ugodnosti:
 KRUH
 vstane z večjo močjo;
 postane večji;
 zadobi najlepšo barvo;
 se ohrani dalje časa svež.
 Razven tega se prihrani nekaj mleka in kvasa ter
 se hitreje speče. **Viktoria izvleček** je za vsacega
 peka neobhodno potreben.
 Glavni zastop, zalogo in izključno prodaja ima
And. Schleimer, Trst, ul. zonta 7.
 Na deželo se pošilja po poštne povzetju.

Priporočamo
 svoje škropil-
 nice proti pe-
 ronospori, pri-
 poznano naj-
 boljše in druge; gumijeve
 trakove za cepljenje trt,
 take, kakoršnje je prodala
 kmetijska in vrtnarska
 družba; orala, mlatilnice,
 slamoreznice, stiskalnice in
 sploh vse stroje in orodje
 za kmetijstvo in oskrbnitvo; pumpe
 za vsako rabo itd.
 — Popravljamo tudi vse, najbolje. —
 Cenike pošljemo radovoljno na zahtevo.
ŽIVIC i dr.
 v trgovinski ulici 2 (pri trgu vojašnice)
Na prodaj
 je orel z vozom po nizki ceni. Naslov: Vi-
 colo S. Chiara 3 (Koller) Compagna Berger.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najbolje in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno pohištvo, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne opreme po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in s popolno zadovoljnostjo naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: **Svoji k svojim!**

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Vezanine in modereci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Jaz Ana Csillag

se svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14 mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavitejšje avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povspesuje rast istih, poživlja lasnik povspesuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld., Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa poštanim povzetjem povsem svetu iz tovarne kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

ANA CSILLAG

DUNAJ I., Graben št. 14
BERLIN, Friedrichsgasse št. 56.

Blag. gospa. Ana Csillag!
Prosim pošljite en lonček Vaše izvrstne pomade, na naslov eksel. gospe grofice Kielmansegg, namestn. soproge na Dunaju, Heringasse 6, III nadst., koje z dobrim uspehom uporabljaja za negovanje lasij.
Spoštovanjem
Komorna dama Nj. eksel. Irma Pietzl.

Gospa Ana Csillag!
Pošljite mi zopet 2 lončka Vaše dobre pomade.
Gospa. gener. konzula Gutman Bernhardstr. 1

Mad. Ana Csillag!
Uljudno prosim pošljite mi po povzetju 1 lonček Vaše izvrstne pomade za raščo lasij
Spoštovanjem
Emilija Radunsky
kom. dama pri Nj. zviš. gospej princezinji Hoenlohe, Châteon de Roney.

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite po povzetju 2 lončka Vaše pomade za raščo lasij. Jaz sem razočarana o dobrem in hitrem uspehu. Moji lasje so čudovito v kratkem času zrastle in se povsod kaže nova raščo vled česar mi je v prijetno dolžnost Vašo pomado povsod priporočati.
Spoštovanjem
Grofica E. W. Zedwitz
Unt. Neuburg b. Asch (Češko).

Gospa Ana Csillag!
Prosim pošljite mi vnovič še en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.
Princezinja Carolath, (Cöthen. Ahn.)

Radi podretja hiše, prodaja

čevljarnica Madriz ul. Sv. Antona

celo zalogo obuvala z 20% odbitkom pod tovarniško ceno. Čevljevki in obuvala od gld. 1.50 naprej.

Uljudno se naproša za obilen obisk.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

Zbirališče slovenskih delavcev

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič

gostilničar.

Svoji k svojim

Za zmanjšati velikansko

Zalogo blaga,

prodaja po redki

priložnostni

ceni

A. Bartoli ex Piano Borzni trg 4.
konfekcije
židano in volneno blago, preproge, pregrinjala in snovi za pohištvo.

!! V korist !!

„Osrednji šolski Matici“

Humpuleška sukna

in lodni.

Moderno blago za obleke iz čiste ovčje volne po nizkih cenah priporoča

Karol Kocian

tovarna sukna

Humpolec

Češko

Uzorci zastoj in franko.

Nova manufakturna prodajalnica

Cobau & Gentilli

ulica delle Poste št. 8
ogel ul. Valdirivo.

Z ozirom na nakup velikanske množine blaga za sezono, ponujava: Cefir, pristne barve po nvč. 16 m.

Perkal v modernih risanjih 16
Kotenina ravadna 14
Kotenina 78/100 20
Platno angl. 78/100 17
Žepne rute 4

VELIK IZBOR:

moških in ženskih srajc, nogovic, snovij, deznikov ter drobnarij.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rento

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2,000,000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju žetivte ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 697

L. Luzerjev obliž za turiste.

Pripoznavo najboljšje zdravilo proti kurjim očesom, žuljem itd.

Glavna zaloga:

Lekarna L. SCHWENK,
DUNAJ-MEIDLING.

Naj se obliž za zahteva LUZERJEV turiste po K 1-20.

- Vobiva se v vseh lekarnah. -

Za birmo

je došla snov in židanina bela in crême.

Izključna novost barvanih in črnih priložnostnih snovij.

ex Piano

sedaj „Al nuovo negozio“

Borzni trg št. 4.

Jvan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvo v Trstu in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000,000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izzrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obstuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekmi in nakaznicami.